

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

26 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în componența:

președinte

Iurie Diaconu

judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Victor Burduh

Anatolie Țurcan

a judecat, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de avocații Nevreanschi Vladislav și Bordian Radion, în numele inculpatei Boghiu Doina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2019 în cauza penală privind-o pe

Boghiu Doina XXXXX, născut la XXXXX, originar din XXXXX și domiciliat temporar în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 02.03.2017 – 30.07.2018;

Instanța de apel: 24.08.2018 – 16.10.2019;

Instanța de recurs: 11.03.2020 – 26.05.2020

Asupra recursurilor ordinare declarate de avocații Nevreanschi Vladislav și Bordian Radion, în numele inculpatei Boghiu Doina, Colegiul Penal lărgit

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 30 iulie 2018 Boghiu Doina a fost recunoscută vinovată în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 220 alin. (2) lit. a) și c) Cod penal și condamnată la închisoare pe un termen de 4 (patru) ani, în penitenciar de tip semiînchis, pentru femei, iar conform art. 90 Cod penal s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 3 ani (trei) ani, obligându-o să nu săvârșească alte infracțiuni și să nu-și schimbe domiciliul fără învoirea organului de stat specializat care exercită controlul asupra comportamentului condamnatului.

Corpul delict, recunoscut prin ordonanța din 31 ianuarie 2017 a fost restituit proprietarului Boghiu Doina.

2. Instanța de fond, în fapt, a stabilit că Boghiu Doina în perioada lunilor iulie-august 2016, împreună cu alte persoane, au înlesnit practicarea prostituției de către Uglea Renata și Livia Coban, într-un bordel din or. Oberhausen din Germania, acțiuni manifestate prin organizarea deplasării Liviei Coban și Renatei Uglea din Republica Moldova în Germania la 04 august 2016, unde au achitat șoferului autocarului cu care au sosit costul integral al călătoriei, iar ulterior le-au transportat cu automobilul lui Robert Anghel, în or. Oberhausen din Germania la bordelul unde Renata Uglea și Livia Coban, au practicat prostituția de sine stătător.

În drept, acțiunile inculpatei Boghiu Doina au fost calificate în baza art. 220 alin. (2) lit. a) și lit. c) Cod penal – *proxenetism, înlesnirea practicării prostituției de către o altă persoană și tragerea de foloase de pe urma practicării prostituției, acțiuni săvârșite de două sau mai multe persoane, asupra a două persoane.*

2.1. Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut că:

- declarațiile părții vătămate Coban Livia sunt contradictorii și nu coroborează cu alte probe;

- pertinente, utile, veridice și concludente justei soluționări a cauzei sunt declarațiile inculpatei, martorilor Renata Uglea și Cristina Șulga, probe ce coroborează și se completează în ansamblu;

- din declarațiile martorilor Renata Uglea și Cristina Șulga rezultă că Coban Livia nu a fost maltrată și sechestrată în Germania. Ea știa despre faptul că urmează să presteze servicii sexuale în Germania și a dat acordul pentru prestarea acestor servicii, discuție în acest sens fiind purtată până la plecarea în Germania și că discuție despre angajare la fabrică sau uzină în Germania nu s-a purtat. În urma practicării prostituției, Livia Coban și Renata Uglea au primit un venit, acestea neinvocând că nu au fost plătite pentru munca prestată, iar Livia Coban, atunci când a considerat că venitul câștigat este prea mic și că nu urmează să se împartă cu inculpata, a ales să plece de la aceasta, să nu m-ai locuiască cu ea, nimeni nefiind împotrivă și atunci când Coban Livia a decis să plece de la inculpată, a fost condusă cu automobilul de concubinul inculpatei.

- Boghiu Doina, a săvârșit o infracțiune unică, de înlesnire a practicării prostituției *asupra a două persoane și două sau mai multe persoane*, or, martorul Uglea Renata a declarat că Boghiu Doina a fost rugată de Coban Livia și Uglea Renata de a le achita costul biletelor auto pentru deplasarea din Republica Moldova în Germania. De asemenea inculpata este persoana care împreună cu „Robert” le-a întâlnit în Germania și le-a acordat spațiu locativ, procurându-le obiecte de primă necesitate și pentru practicarea prostituției. Totodată, în depozițiile sale, inculpata a indicat că acțiunile sale erau în comun cu acțiunile

cetățeanului român, ultimul transportând cu mașina pe Uglea Renata și Coban Livia la bordel în vederea practicării prostituției;

- individualizarea pedepsei aplicate inculpatei s-a făcut în conformitate cu prevederile art. 7, 61, 75 și 90 Cod penal, ținându-se cont de: *gravitatea faptei comise*, care potrivit art. 16 Cod penal, se atribuie la categoria infracțiunilor grave, *personalitatea inculpatei* care este prima dată pe banca de acuzare și are un copil minor a întreținere, *lipsa circumstanțelor ce atenuează sau agravează răspundere și pedeapsa penală*;

- cererea apărării privind aplicarea actului de amnistie nu este întemeiată, ea contravenind art. 2 alin. (1) Legea nr. 210.

3. Nefiind de acord cu sentința, în termen legal, apel a declarat acuzatorul de stat solicitând: casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri. potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Boghiu Doina să fie recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. d) și art. 220 alin. (2) lit. c) Cod penal și condamnată în baza art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal la închisoare pe un termen de 8 (opt) ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legală de angajarea persoanelor în câmpul muncii pe un termen de 3 ani și în baza art.220 alin. (2) lit. c) Cod penal la închisoare pe un termen de 4 (patru) ani.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, a-i stabili, prin cumularea parțială a pedepselor aplicate, pedeapsă definitivă cu închisoare pe un termen de 9 (nouă) ani, în penitenciar pentru femei, de tip închis, și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de angajarea persoanelor în câmpul muncii pe un termen de 3 ani.

În motivarea apelului s-a invocat că instanța de judecată a interpretat eronat declarațiile martorilor Renata Uglea și Cristina Șulga. Atât în cadrul urmăririi penale cât și în instanța de judecată martorii menționați au declarat, că cunoșteau despre plecarea părții vătămate Livia Coban în Germania, la muncă, însă nu cunoșteau cu ce exact aceasta urma să se ocupe, se gândeau că Livia Coban cunoaște. Chiar și Renala Uglea, cu care partea vătămată Livia Coban, a plecat într-un autocar spre Germani nu a discutat cu ce urmează să se ocupe la sosire, presupunea că Livia Coban cunoaște că urmează să practice prostituția.

Partea vătămată Livia Coban în toate audierile sale a declarat că inculpata i-a promis că o va ajuta la angajare în câmpul muncii la un combinat de carne, unde și ea activează. Din aceste considerente și a acceptat să meargă în Germania, însă, odată ajunsă a fost dusă de Boghiu Doina la un bordel, spunându-i-se că va trebui să presteze servicii sexuale contra plată. A fost șocată de acest fapt, s-a revoltat, a început a plânge, categoric a refuzat să presteze servicii sexuale contra plată. Deoarece era agitată și făcea gălăgie, Doina Boghiu și

amicul ei numit Robert au amenințat-o cu moartea, luându-i forțat din geantă pașaportul. Astfel, fiind într-o țară străină, necunoscând pe nimeni și temându-se pentru viața și sănătatea sa, a acceptat cele propuse cu scopul de a reuși să scape de aceștia. În așa condiții a prestat servicii sexuale timp de 3 zile.

Astfel, în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit dincolo de careva dubii rezonabile că inculpata a săvârșit faptele incriminate, acuzarea făcând o calificare juridică corectă acțiunilor acestea.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2019 a fost admis apelul, casată sentința, și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Boghiu Doina a fost recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. d) și art. 220 alin. (2) lit. c) Cod penal și condamnată în baza art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal la închisoare pe un termen de 8 (opt) ani, în penitenciar pentru femei, de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legală de angajarea persoanelor în câmpul muncii pe un termen de 3 ani și în baza art. 220 alin. (2) lit. c) Cod penal la închisoare pe un termen de 4 (patru) ani, în penitenciar pentru femei, de tip închis.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, lui Boghiu Doina i-a fost stabilită pedeapsa definitivă, prin cumularea parțială a pedepselor aplicate, închisoare pe un termen de 9 (nouă) ani, în penitenciar pentru femei, de tip închis, și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de angajarea persoanelor în câmpul muncii pe un termen de 3 (trei) ani.

4.1. În fapt, instanța de apel a constatat că Boghiu Doina, aproximativ în perioada lunii iulie – august 2016, aflându-se pe teritoriul Germaniei, împreună și prin înțelegere prealabilă cu cetățeanul României Robert Anghel și alte persoane la moment nestabilite de organul de urmărire penală, acționând intenționat și în interes material, urmărind scopul exploatării sexuale comerciale a persoanei, prin abuz de poziție de vulnerabilitate, manifestat prin situația precară din punct de vedere al supraviețuirii sociale, precum și prin înșelăciune, manifestată prin promisiunea de angajare la o întreprindere de prelucrare a cărnii din Germania, unde va primi un salariu lunar de 1500 euro, fără a o înștiința în prealabil că urmează să presteze servicii sexuale contra plată, în cadrul unor discuții telefonice, au convins-o pe Coban Livia, care era în căutarea unui loc de muncă, de a se deplasa în Germania, astfel recrutând-o. În continuare, urmărind același scop infracțional, Boghiu Doina, împreună și prin înțelegere prealabilă cu cetățeanul României Robert Anghel și alte persoane la moment nestabilite de organul de urmărire penală, au organizat transportarea lui Coban Livia în Germania, comunicându-i în prealabil despre locul și

timpul unde o vor întâlni și asigurând-o că vor suporta toate cheltuielile de călătorie. În așa mod, la 04 august 2017 Coban Livia a părăsit teritoriul Republicii Moldova cu autocarul care circula pe ruta Chișinău – Dortmund, unde a fost întâlnită de către Boghiu Doina și Robert Anghel, care au achitat șoferului autocarului cu care a sosit, costul integral al călătoriei, iar ulterior au transportat-o cu automobilul lui Robert Anghel în or. Oberhausen din Germania. Ajungând în or. Oberhausen, Boghiu Doina, împreună și prin înțelegere prealabilă cu cetățeanul României Robert Anghel și alte persoane la moment nestabilite de organul de urmărire penală, au adăpostit-o pe Coban Livia într-un bordel amplasat în aceeași localitate, unde, sechestrându-i documentele și amenințând-o cu aplicarea violenței fizice nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, sub pretextul întoarcerii unei datorii în legătură cu cheltuielile de transport suportate, a cărei mărime nu a fost stabilită în mod rezonabil, abuzând de poziția de vulnerabilitate în care se afla victima, determinată de situația precară legată de șederea acesteia în țara de destinație fără acte de identitate și fără surse de existență, au supus-o exploatării sexuale comerciale, ultima fiind nevoită să presteze servicii sexuale contra plată timp de câteva zile.

Tot ea, în perioada lunii august 2016, împreună cu cetățeanul României Robert Anghel și alte persoane la moment neslăbite de organul de urmărire penală, au înlesnit practicarea prostituției de către Uglea Renata într-un bordel din or. Oberhausen din Germania, acțiuni manifestate prin organizarea deplasării ultimei din Republica Moldova în or. Dortmund din Germania la 04 august 2016, unde au achitat șoferului autocarului cu care a sosit costul integral al călătoriei, iar ulterior au transportat-o cu automobilul lui Robert Anghel în or. Oberhausen din Germania la bordelul unde Uglea Renata a practicat prostituția de sine stătător timp de trei săptămâni, zilnic fiind dusă și adusă de la locul unde practica prostituția la fel cu automobilul lui Robert Anghel.

În drept, instanța de apel a încadrat acțiunile inculpatei în baza art. 165 alin. (2) lit. d) Cod Penal – *trafic de ființe umane, adică recrutarea, transportarea și adăpostirea unei persoane, fără consimțământul acesteia, în scop de exploatare sexual comercială, acțiuni săvârșite prin înșelăciune, prin abuz de poziție de vulnerabilitate, prin confiscare a documentelor, în scopul întoarcerii unei datorii a cărei mărime nu este stabilită în mod rezonabil și prin amenințare cu aplicarea violenței fizice nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, de două sau mai multe persoane* și în baza art. 220 alin. (2) lit. d) Cod Penal – *proxenetism, adică înlesnirea practicării prostituției de către o altă persoană, acțiuni săvârșite de două sau mai multe persoane.*

4.2. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că:

- instanța de fond, la pronunțarea sentinței, parțial, eronat a apreciat probele, fără a ține seama de cerințele art. 101 Codul de procedură penală și în așa mod a ajuns la concluzia greșită cu privire la calificarea infracțiunii;

- prima instanță motivat și întemeiat a concluzionat referitor la comiterea faptelor imputate;

- din analiza *declarațiilor părții vătămate Coban Livia (vol. I, f.d. 37-39, 204-208), declarațiilor martorului Balan Eduard, Șulga Cristina, Uglea Renata (vol. I, f.d. 183-184, 194-196, 198-199); procesului-verbal din 22.09.2016 de recunoaștere după fotografie a persoanei (vol. I, f.d. 40-42, 43-45, 46-48, 185-187, 188-190, 191-193), procesului-verbal din 26.12.2016 privind examinarea informației cu privire la traversarea frontierei (vol. I, f.d. 29-30), procesului-verbal din 31.01.2017 privind examinarea telefonului mobil (vol. I, f.d. 66-67); procesului-verbal privind informația de transferuri bănești (vol. I, f.d. 167-168), procesului-verbal din 21.01.2017 privind examinarea informației despre starea de vulnerabilitate a lui Coban Livia (vol. I, f.d. 175-176); procesului-verbal de examinarea scrisorii (vol. I, f.d. 180-181); informației cu privire la traversarea frontierei (vol. I, f.d. 16-28), informației cu privire la transferurile bănești (vol. I, f.d. 165-166), anchetei sociale din 12.09.2016 privind condițiile de trai a lui Coban Livia (vol. I, f.d. 173), scrisorii Centrului de Cooperare Polițienească (f.d. 179), corpului delict – telefonul mobil de model Samsung Galaxy S4, și aprecierea acestora din punct de vedere al coroborării lor cu **celelalte probe** analizate, s-a constatat că ele demonstrează cu certitudine vina inculpatei în comiterea faptelor imputate și care combat argumentele părții apărării;*

- se constată aceleași circumstanțe de fapt (aceleași fapte comise de către inculpată) care au fost constatate de prima instanță;

- se constată că faptei respective a inculpatei nu i-a fost dată o apreciere corectă din punct de vedere al laturii obiective și subiective. Astfel, Boghiu Doina a atras-o pe Coban Livia prin înșelăciune și promisiuni de angajare la muncă în Germania la o fabrică de carne. Fapt care este confirmat din declarațiile părții vătămate;

- s-a dovedit cu certitudine că Boghiu Doina, prin înțelegere prealabilă cu alte persoane neidentificate, ce se aflau peste hotarele Republicii Moldova, acționând întru atingerea scopului lor infracțional, au organizat transportarea victimei Coban Livia, la locul de destinație, achitând biletul de călătorie la ruta „Chișinău-Dortmund, Germania”, fapt confirmat prin declarațiile părților vătămate care colaborează cu declarațiile martorului Balan Eduard, Uglea Renata, inclusiv și cu declarațiile inculpatei;

- s-a demonstrat prin probe verosimile că inculpata a indus-o în eroare pe Coban Livia referitor la ocupația ce urmau să o practice partea vătămată (*Coban Livia considera că*

merge peste hotare pentru a fi angajată în câmpul muncii la o fabrică de carne, fără a bănuî că va fi obligată să restituie careva bani și să practice prostituția pentru a întoarce banii investiți în transportarea și angajarea sa);

- s-a constatat cu certitudine că victima expres a indicat că anume Boghiu Doina a organizat plecarea ei Germania, fapt recunoscut și de inculpată. Ultima, i-a propus să plece în această regiune, a organizat transportarea ei i-a achitat biletul de transport. Boghiu Doina, a mai asigurat-o pe partea vătămată că în Germania va fi totul în regulă, îi va plăcea acolo și va avea un venit stabil. Aceste afirmații se dovedesc și prin declarațiile părții vătămate;

- în cadrul judecării cauzei a fost pe deplin probat faptul că în or. Oberhausen, Germania, partea vătămată Coban Livia a fost exploatată sexual comercial în prostituție, or la locul de destinație ea a fost deposedată de actul de identitate, apoi deținând controlul asupra victimei care era în stare de vulnerabilitate determinată de aflarea într-o țară străină, de lipsa de acte de identitate și de mijloace financiare strict necesare victimei pentru supraviețuire, i-a cumpărat hainele respective și a fost adăpostită într-un local păzit, neavând posibilitatea de a ieși din acel local fără a fi însoțită de către cineva din angajați, a fost impusă să practice prostituția de către angajații acelui local, astfel mijlocul comiterii prin înșelăciune, fiind dublat și de confiscarea documentelor cu pretextul achitării datoriei pentru transportare și oferire a activității datorate inculpatei prin intermediul persoanei din România, precum și ultimului, anume a sumei totale de aproximativ 600 euro. Aceste afirmații fiind expres făcute de către partea vătămată, precum și au fost confirmate de către martorii Balan Eduard și Uglea Renată;

- este dovedit indubitabil că Boghiu Doina cunoștea cu certitudine despre faptul că partea vătămată crește și educă de una singură un copil și a abuzat de această situație pentru a o ademeni la muncă în Germania;

- la caz partea vătămată și-a exprimat consimțământul să meargă peste hotare, însă pentru a se angaja la o fabrică de carne, și nu pentru a practica prostituția. Totodată, consimțământul acesteia nu are semnificație la determinarea intenției subiectului infracțiunii de trafic de ființe umane, prin urmare, latura subiectivă a infracțiunii, adică intenția directă a inculpatei de a o trafica pe Coban Livia în scopul exploatării sexuale comerciale rezultă cert din acțiunile acesteia;

- reieșind din declarațiile părții vătămate Coban Livia, a martorilor Balan Eduard, Uglea Renata s-a constatat că Boghiu Doina, a săvârșit fapta de înlesnire a prostituției, prin achitarea drumului din Republica Moldova în Germania, pentru Uglea Renata, i-a acordat un spațiu, unde ea a trăit și i-a fost cumpărate haine și lucruri personale, pentru practicarea prostituției. Faptul achitării drumului de către Doina Boghiu și cetățeanul român, se

confirmă prin intermediul depozițiilor martorului Uglea Renata, care a menționat că „*Drumul meu și al Liviei până la Germania l-a achitat Boghiu Doina, deoarece noi la acel moment nu am avut surse financiare, de unde să achităm. Noi am rugat-o pe Doina să achite; mai mult ca atât, Doina trebuia să îmi reîntoarcă o datorie. Achitându-mi drumul se închide și datoria ... În apartamentul unde noi am trăit, era doar Doina cu Robert... Plata pentru chirie era la sfârșitul lunii. Adică suma care urma de achitat se împărțea la câte persoane, erau în casă*”;

- la individualizarea și stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatei s-a ținut cont că: Boghiu Doina nu a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, a comis o infracțiune deosebit de gravă și gravă, anterior nu a fost judecată, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, este tânără și are la întreținere un copil minor, circumstanțe atenuante sau agravante nu au fost constatate.

5. Împotriva deciziei, recursuri ordinare au declarat avocații Nevreanschi Vladislav și Bordian Radion, în numele inculpatei.

5.1. Avocatul Nevreanschi Vladislav prin recursul declarat în numele inculpatei a solicitat casarea deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de instanța de apel, în at complet de judecată pe motiv că pronunțarea soluției de către instanța de apel a avut loc în lipsa reluării cercetării judecătorești, audierii pe viu a părții vătămate și a martorilor, aducându-se atingere dreptului la un proces echitabil. De asemenea, partea apărării a insistat la audierea acesteia, fiindu-i cunoscut faptul că partea vătămată urma să declare circumstanțe noi.

5.2. Avocatul Bordian Radion în recursul declarat în numele inculpatei, a susținut că instanța de fond corect a statuat că în acțiunile inculpatei se întrunesc numai elementele componente de infracțiune prevăzută de art. 220 Cod penal, or cele 2 episoade sunt perfect similare, au avut loc în aceeași perioadă de timp, în același loc, de către aceleași persoane și după același mecanism.

Din declarațiile inculpatei și a martorilor Uglea Renata și Șulga Cristina rezultă că Coban Livia și-a dat consimțământul de a practica prostituția în Germania și că despre natura lucrului pe care urma să-l presteze în Germania, ultima a cunoscut fiind pe teritoriul Republicii Moldova.

Tot din aceste probe se reliefează și că, Coban Livia nu a fost sechestrată și deposedată de actul de identitate, nefiind influențată fizic sau psihic pentru a presta servicii sexuale contra plată clienților.

Punând la baza condamnării inculpatei conform art. 165 Cod penal declarațiile părții vătămate, instanța de apel nu a dat apreciere împrejurării că între Boghiu Doina și Coban Livia a existat un conflict și că declarațiile incriminatoare sunt rezultatul răzbunării, or cum

a declarat martorul Șulga Cristina, rudă a părții vătămate „...am întrebat-o pentru ce face așa, că singură a rugat-o pe Doina să o ajute, ea (Coban Livia) a spus să nu mă bag că nu-i treaba mea...”.

De asemenea, instanța de apel nu s-a expus asupra argumentelor invocate de apărare, dând apreciere unilaterală probelor.

6. La recursurile ordinare declarate, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, pledând pentru inadmisibilitatea acestora, din motiv că sunt vădit neîntemeiate, și argumentând că instanța de apel, s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, just a constatat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, motivarea soluției corespunde dispozitivului hotărârii contestate, corect a încadrat acțiunile făptuitorului, și a apreciat fiecare probă prin prisma art. 101 Cod de procedură penală. Mai mult, din conținutul recursurilor se evidențiază că recurenții își motivează contestația prin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, însă acestea nu reprezintă temeiuri de recurs, prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

7. Colegiul Penal constată că recursurile ordinare au fost depuse în termen legal, pronunțarea integrală a deciziei având loc la 04 decembrie 2019, iar recursurile datează cu 06 și 18 decembrie 2019.

De asemenea, recursurile apărării, nu sunt în mod vădit nefondate în sensul articolului 432 Cod de procedură penală, fiind admisibile.

Din conținutul acestora se constată că:

- recursul avocatului Nevreanschi Vladislav în numele inculpatei este întemeiat în baza art. 427 Cod de procedură penală fără a fi indicată la concret eroarea de la care punct a alin. (1) a articolului menționat și, cu toate acestea, recursul nu poate fi apreciat ca inadmisibil, de vreme ce motivele invocate în recurs se referă la faptul că *instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și nu au fost întrunite elementele infracțiunii*, temeiuri prevăzute de pct. 6) și 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală;

- recursul avocatului Bordian Radion în numele inculpatei se întemeiază în baza art. 427 alin. (1) p. 6), și 12) Cod de procedură penală: *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

8. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acestea sunt în măsură să desființeze hotărârea recurată și întemeiază dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din următoarele considerente:

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din interpretarea normelor expuse supra, rezultă că instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale.

În lumina practicii constante a CtEDO și a instanțelor naționale, în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, de vreme ce viciul fundamental admis în cadrul unei proceduri precedente, care afectează hotărârea pronunțată, este o ignorare esențială a drepturilor și libertăților garantate de CoEDO, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale, instanțele de recurs fiind obligate de a rectifica eroarea de procedură comisă de instanțele ierarhic inferioare, în caz contrar, art. 6 CoEDO este încălcat, or se afectează echitatea procedurii (hotărârea CtEDO *Leoni versus Italia*).

Declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor ce a fost declarat. Deci, instanța de apel fiind investită cu o situație de fapt, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urmează să expună în hotărârea adoptată la situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și să formuleze niște concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăție sau nevinovăție, încadrarea juridică a faptei săvârșite sau temeiul achitării, prevăzut de normele procesual penale.

Colegiul ține să consemneze că găsește întemeiate criticele titularilor de recurs și consideră relevant de a puncta că:

În primul rând, motivarea soluției pronunțate de instanța de judecată constituie o îndatorire care înlătură orice aspect discreționar în realizarea justiției, ea trebuie înțeleasă ca un silogism logic, de natură a explica inteligibil hotărârea luată, fapt ce presupune, o expunere a argumentelor fundamentale, care, prin conținutul lor sunt susceptibile să influențeze soluția. Motivarea unei hotărâri trebuie să fie clară și precisă, să se refere la probele administrate în cauză și să fie în concordanță cu acestea, să răspundă în fapt și în drept la toate aspectele incidente în cauză, să conducă în mod logic și convingător la soluția din dispozitiv. Hotărârea instanței trebuie să cuprindă, ca o garanție a caracterului echitabil

al procedurii judiciare și al respectării dreptului la apărare al părților, motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței, precum și cele pentru care s-au înlăturat cererile/apărările părților (hotărârea CtEDO *Perez versus Franța*). Considerentele hotărârii, reprezentând explicitarea soluției din dispozitiv, sprijinul necesar al acestuia, fac corp comun cu dispozitivul și intră deopotrivă în autoritate de lucru judecat, raportat la părțile din dosar și obiectul cauzei.

Din lecturarea textului hotărârii recurate, se statuează că instanța de apel, adoptând o nouă hotărâre și condamnând-o pe Boghiu Doina în baza art. 165 alin. (2) lit. d) și art. 220 alin. (2) lit. c) Cod penal, face constatări contradictorii.

Astfel, în pct. 9 a hotărârii recurate se indică că „*instanța de fond, la pronunțarea sentinței, parțial, eronat a apreciat probele, fără a ține seama de cerințele art. 101 Codul de procedură penală și în așa mod a ajuns la concluzia greșită cu privire la calificarea infracțiunii*”. În continuare, în pct. 13 se indică că „*prima instanță motivat și întemeiat a concluzionat referitor la comiterea faptelor imputate*”, în pct. 14 – „*La caz, Colegiul penal constată aceleași circumstanțe de fapt (aceleași fapte comise de către inculpată) care au fost constatate de prima instanță*” și în pct. 16 – „*se constată că faptei respective a inculpatei nu i-a fost dată o apreciere corectă din punct de vedere al laturii obiective și subiective*”.

În a doilea rând, dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv decât dacă susținerile părților sunt examinate de către instanță.

În lumina jurisprudenței CtEDO, deși instanțele nu sunt obligate să se expună asupra motivelor de respingere a fiecărui argument a unei părți (hotărârea *Ruiz Torija versus Spania*), acestea nu sunt scutite de obligația de a examina în modul corespunzător principalele motive invocate și de a le da un răspuns (hotărârea *Moreira Ferreira versus Portugalia*). Singura garanție că instanța a analizat susținerile părților, argumentele și probele administrate o reprezintă motivarea hotărârii judecătorești (hotărârea CtEDO *Fomin versus Republica Moldova*).

Din procesul-verbal al ședinței de judecată din 19 iunie 2019 (f.d. 52, vol. III), conținutul căruia nu a fost contestat de părți în conformitate cu prevederile art. 336 alin. (6) Cod de procedură penală, rezultă că apărarea în susținerile verbale a indicat că partea vătămată are această calitate încă în 5 cauze penale și că ea a denunțat acțiunile inculpatei din răzbunare.

Aceste afirmații ale apărării, acuzarea nu le-a infirmat și nici nu a prezentat probe în respingerea afirmațiilor apărării, iar instanța de apel asupra acestora nu s-a expus în nici un fel și în pct. 14 a hotărârii, instanța de apel printr-o frază de ordin general a indicat că

„Colegiul penal constată că versiunea apărării este combătută prin probe analizate și apreciate mai sus, prin prisma prevederilor art.101 Codul de procedură penală”.

În al treilea rând, prevederile art. 414 alin. (3) Cod de procedură penală stipulează că, în cazul în care declarațiile persoanelor care au fost audiate în prima instanță se contestă de către părți, la solicitarea acestora, persoanele care le-au depus pot fi audiate în instanța de apel conform regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, or atunci când unei instanțe ierarhic superioare i se cere să examineze o cauză atât în fapt, cât și în drept și să facă o evaluare deplină a chestiunii vinovăției sau nevinovăției acuzatului, ea nu poate, ca o chestiune ce ține de un proces echitabil, să determine, în mod corespunzător, acele chestiuni fără o evaluare directă a probelor oferite (hotărârea CtEDO *Popovici versus Republica Moldova*).

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 13 februarie 2019 (f.d. 17-18, vol. III) procurorul la etapa cererilor și demersurilor a solicitat reaudierea părții vătămate și a martorului Uglea Renata, instanța dispunând „*Se admite demersul procurorului cu privire la audierea martorului și a părții vătămate*”.

Ulterior, în ședința de judecată din 19 iunie 2019, apărarea a solicitat instanței de a reaudia martorul Șulga Cristina și partea vătămată (f.d. 51, vol. III). Instanța de apel, după audierea procurorului care a înștiințat că nu poate fi asigurată prezența acestora pe motiv că din datele obținute prin accesarea programului ACCES acestea au părăsit teritoriul țării, a dispus fără a motiva „*Se respinge cererea avocatului cu privire la audierea părții vătămate și martorului*”.

Referitor la partea vătămată se reține că aceasta s-a prezentat doar în ședința de judecată stabilită pentru 27 martie 2019, care nu a avut loc la cererea inculpatei (f.d. 27-26, vol. III) și că ea a fost înștiințată despre examinarea cauzei penale pentru data de 17 aprilie 2019, ora 11:30 (f.d. 27, vol. III). Din datele obținute prin accesarea programului ACCES Coban Livia a părăsit teritoriul țării la 19 aprilie 2019 și la 01 octombrie 2019 (f.d. 42 și 47, vol. III).

În ceea ce privește martorul Ugea Renata conform datelor obținute prin accesarea programului ACCES aceasta a părăsit teritoriul țării la 08 martie 2019 (f.d. 41, vol. III). Ulterior alte probe ce ar confirma imposibilitatea prezentării martorului în ședințele de judecată, acuzarea nu a prezentat.

În ceea ce privește martorul Șulga Cristina, materialele cauzei nu conțin probe ce ar confirma că în privința acesteia au fost întreprinse acțiuni de citare legală și de asigurare a prezenței acesteia în vederea audierii în instanța de apel.

La 16 octombrie 2019, instanța de apel a dispus examinarea probelor și înscrisurilor din materialele cauzei penale cercetate de prima instanță (f.d. 74, vol. III), această acțiune procesuală având ca scop cercetarea f.d. 37-39 și 204-208 – declarațiile părții vătămate; f.d. 194-196 – declarațiile martorului Șulga Cristina și f.d. 198-199 – declarațiile martorului Uglea Renata.

Conform rechizitoriului, susținerilor verbale și apelul acuzării, probele menționate supra întemeiază în exclusivitate învinuirea adusă Doinei Boghiu în baza art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal și declarațiile părții vătămate, martorilor Șulga Cristina și Uglea Renata constituie o mărturie de acuzare, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea.

Din interpretarea normei prevăzute la art. 371 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de judecată poate da citire la declarațiile părții vătămate sau a martorului depuse într-o etapă anterioară, numai dacă persoana vizată lipsește în ședință și absența ei este justificată fie prin imposibilitatea absolută de a se prezenta în instanță, fie prin motive de imposibilitate de a-i asigura securitatea, cu condiția ca audierea anterioară să fi fost efectuată cu confruntarea sau în conformitate cu art.109 și 110.

În speță, prevederile art. 371 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală nu sunt aplicabile, or acuzarea, care nu a renunțat la proba cu declarațiile părții vătămate și a martorilor Uglea Renata și Șulga Cristina, nu a prezentat probe despre imposibilitatea absolută a acestor persoane de a se prezenta în instanță sau că din motive de securitate acestea nu se pot prezenta. Mai mult, confruntare între inculpată și martorii nominalizați nu a fost efectuată precum și martorii nu au fost audiați în conformitate cu art.109 și 110 Cod de procedură penală.

Chiar dacă partea vătămată a fost audiată anterior în conformitate cu art. 109 și 110 Cod de procedură penală, instanța de apel urma să oblige acuzarea să asigure prezența acesteia (cu atât mai mult că partea vătămată după verificarea efectuată la 18 iunie 2019 a revenit în țară și a părăsit teritoriul la 01 octombrie 2019) în vederea excluderii dubiului judiciar ce planează asupra veridicității declarațiilor părții vătămate, conchis de instanța de fond, și excluderea versiunii noi invocate de apărare și anume: amenințarea martorului Șulga Cristina de către partea vătămată.

În al patrulea rând, potrivit art. 384 alin. (3) și (4) Cod de procedură penală sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată, iar instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată.

Din textul deciziei recurate (pct.13) rezultă că în susținerea vinovăției inculpatei se rețin următoarele probe: *declarațiile părții vătămate Coban Livia (vol. I, f.d. 37-39, 204-*

208), declarațiile martorilor Balan Eduard, Șulga Cristina, Uglea Renata (vol. I, f.d. 183-184, 194-196, 198-199); procesul-verbal din 22.09.2016 de recunoaștere după fotografie a persoanei (vol. I, f.d. 40-42, 43-45, 46-48, 185-187, 188-190, 191-193), procesul-verbal din 26.12.2016 privind examinarea informației cu privire la traversarea frontierei (vol. I, f.d. 29-30), procesul-verbal din 31.01.2017 privind examinarea telefonului mobil (vol. I, f.d. 66-67); procesul-verbal privind informația de transferuri bănești (vol. I, f.d. 167-168), procesul-verbal din 21.01.2017 privind examinarea informației despre starea de vulnerabilitate a lui Coban Livia (vol. I, f.d. 175-176); procesul-verbal de examinarea scrisorii (vol. I, f.d. 180-181); informația cu privire la traversarea frontierei (vol. I, f.d. 16-28), informația cu privire la transferurile bănești (vol. I, f.d. 165-166), ancheta socială din 12.09.2016 privind condițiile de trai a lui Coban Livia (vol. I, f.d. 173), scrisoarea Centrului de Cooperare Polițienească (f.d. 179), corpul delictelor – telefonul mobil de model Samsung Galaxy S4.

În continuare, în pct. 14 a deciziei se conchide că „Astfel, analizând declarațiile părții vătămate Coban Livia (vol. I, f.d. 37-39, 204-208), declarațiile martorilor Balan Eduard, Șulga Cristina, Uglea Renata (vol. I, f.d. 183-184, 194-196, 198-199); procesul-verbal din 22.09.2016 de recunoaștere după fotografie a persoanei (vol. I, f.d. 40-42, 43-45, 46-48, 185-187, 188-190, 191-193), procesul-verbal din 26.12.2016 privind examinarea informației cu privire la traversarea frontierei (vol. I, f.d. 29-30), procesul-verbal din 31.01.2017 privind examinarea telefonului mobil (vol. I, f.d. 66-67); procesul-verbal privind informația de transferuri bănești (vol. I, f.d. 167-168), procesul-verbal din 21.01.2017 privind examinarea informației despre starea de vulnerabilitate a lui Coban Livia (vol. I, f.d. 175-176); procesul-verbal de examinarea scrisorii (vol. I, f.d. 180-181); informația cu privire la traversarea frontierei (vol. I, f.d. 16-28), informația cu privire la transferurile bănești (vol. I, f.d. 165-166), ancheta socială din 12.09.2016 privind condițiile de trai a lui Coban Livia (vol. I, f.d. 173), scrisoarea Centrului de Cooperare Polițienească (f.d. 179), corpul delictelor – telefonul mobil de model Samsung Galaxy S4 și **apreciindu-le, din punct de vedere al coroborării lor cu celelalte probe, analizate**, Colegiul penal constată că ele demonstrează cu certitudine vina inculpatei Boghiu Doina...”.

Coroborând cele două puncte și lecturând întregul text al hotărârii, se constată că **celelalte probe** nu au fost enunțate neputând fi identificate în vederea aprecierii dacă acestea au fost sau nu obiect de studiu la judecarea apelului.

În al cincilea rând, potrivit ordonanței de învinuire, rechizitoriului și cerințelor acuzării susținute în instanța de fond și de apel, Doinei Boghiu i s-a adus învinuirea în baza art. 220

alin. (2) lit. c) Cod penal (episodul cu Uglea Renata) și în baza acestei norme, ea a fost condamnată de Curtea de Apel.

Cu toate acestea, din lecturarea textului hotărârii recurate (pct. 34) instanța de apel a constatat „*în afara oricăror dubii rezonabile că acțiunile inculpatei Boghiu Doina întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 220 alin. (2) lit. d) Cod Penal, individualizată prin – proxenetism, adică înlesnirea practicării prostituției de către o altă persoană, acțiuni săvârșite de două sau mai multe persoane.*”, depășindu-se limitele învinuirii și efectuându-se o incorectă calificare a infracțiunii pe episodul cu Uglea Renata.

Adoptând și pronunțând hotărâre de recalificare a acțiunilor și de condamnare, instanța de fond a indicat că declarațiile părții vătămate în partea invocării exploatarei sexuale în scop comercial, prin constrângere și fără acordul său, cât și adăpostirea într-un bordel, au fost apreciate critic ca nefiind veridice și neconcordând cu declarațiile inculpatei și a martorilor Șulga Cristina și Uglea Renata.

Preluând declarațiile părții vătămate ca veridice și indicând la coroborarea acestora, în ansamblu cu materialul probator, instanța de apel nu și-a motivat în nici un mod concluzia, aducând atingere dreptului la un proces echitabil, or, din practica constantă națională și internațională rezultă că constatările instanței ierarhic-inferioare trebuie să fie contrazise de constatările instanței judecătorești superioare, în caz contrar, ele trebuie considerate ca fapte stabilite (hotărârea CtEDO *Grădinar versus Republica Moldova*).

În al șaselea rând, individualizând și aplicând pedeapsa cu închisoare, instanța de apel a invocat în pct. 42 a hotărârii „*Colegiul Penal ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală, astfel reținând faptul că, inculpata Boghiu Doina nu a recunoscut vina în comiterea faptei infracționale incriminate acesteia că, infracțiunea comisă se califică ca infracțiune deosebit de gravă și gravă, că în privința acesteia nu au fost reținute careva circumstanțe atenuante și nici agravante, ultima are la întreținere un copil minor, va aplica inculpatei Boghiu Doina pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. d) Codul penal – 8 (opt) ani închisoare cu executare în penitenciar pentru femei de tip închis cu **privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de angajarea persoanelor în câmpul muncii** pe un termen de 3 (trei) ani, iar în baza art. 220 alin. (2) lit. c) Codul penal – 4 (opt) ani închisoare cu executare în penitenciar pentru femei de tip semiînchis.*”

Art. 21 Cod de procedură penală stipulează **libertatea de mărturisire împotriva sa**, potrivit căreia nimeni nu poate fi silit să mărturisească împotriva sa ori împotriva rudelor sale apropiate, a soțului, soției, logodnicului, logodnicei sau să-și recunoască vinovăția.

Conform art. 66 alin. (2) pct. 10) Cod de procedură penală *învinuitul, inculpatul are dreptul să recunoască învinuirea ce i se aduce*. Alin (4) a articolului nominalizat prevede că, *exercitarea de către învinuit, inculpat a drepturilor de care dispune sau renunțarea lui la aceste drepturi nu poate fi interpretată în detrimentul lui și nu poate avea consecințe nefavorabile pentru el*.

Prin urmare, la individualizarea pedepsei (aprecierea categoriei și cuantumului acesteia) nu poate fi reținută în defavoarea persoanei acuzate faptul nerecunoașterii vinei.

De asemenea, în cazul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) Cod penal, persoana fizică recunoscută vinovată se sancționează cu închisoare de la 7 la 15 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

Din interpretarea normei juridice, rezultă că pedeapsa complementară poate fi aplicată *privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții pe un termen de la 2 la 5 ani sau privarea de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani*.

Astfel, prin condamnarea Doinei Boghiu, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. d) Codul penal, la 8 (opt) ani închisoare cu executare în penitenciar pentru femei de tip închis **cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de angajarea persoanelor în câmpul muncii**, s-a adus atingere principiilor de individualizare a pedepsei penale.

În baza celor expuse supra, Colegiul concluzionează, că erorile procesuale admise de către Curtea de Apel cad sub incidența prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală și ele nu pot fi reparate în prezenta procedură, or instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza pe fond, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

Încălcările enunțate determină incontestabil Colegiul să concluzioneze asupra necesității casării deciziei instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, deoarece aceste erori nu pot fi corectate de instanța de recurs și nu permit preluarea concluziilor instanței de fond, or judecarea apelului procurorului a avut loc cu derogări de la normele procesual-penale și nu a fost judecat fondul apelului.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale

asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să analizeze la modul cuvenit prezența sau lipsa vinovăției inculpaților în comiterea infracțiunii imputate, ținând cont de motivele expuse în prezenta decizie și de motivele invocate în recursurile declarate, iar ca urmare să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e :

Admite recursurile ordinare declarate de avocații Nevreanschi Vladislav și Bordian Radion, în numele inculpatei Boghiu Doina, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2019, în cauza penală privind-o pe **Boghiu Doina XXXXX**, cu dispunerea rejudecării cauzei, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Boghiu Doina XXXXX urmează a fi eliberată imediat din penitenciar dacă a fost reținută în baza deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2019 și dacă în privința acesteia nu este aplicată măsură preventivă sub formă de arest sau aceasta nu execută pedeapsă penală în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia pronunțată integral la 23 iunie 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecător

Liliana Catan

Judecător

Ion Guzun

Judecător

Victor Burduh

Judecător

Anatolie Țurcan